

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Provisione Et Obtentione Beneficiorvm

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

694. An substitutus à Vicario possit Vicario conferre beneficium.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74485](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74485)

constitutus, de concess. prab. & specialiter Rebuff. tit. de vic. Episcop. n. 15. ubi quod Episcopus non possit Vicario committere collationem, sive respectu certi beneficii, sive respectu certæ personæ. v.g. dicendo. *Titio conferas beneficium in hac Ecclesia vacaturum. sive per mortem, sive per resignationem.* Tum quia talibus commissionibus præbetur occasio modis illicitis aperiendi viam beneficiis vacaturis, estque periculum, ne mortis machinatione, aut resignaturi circumventionem vacatio beneficii procuretur: tum quia per hujusmodi commissiones determinatas inducuntur beneficiorum reservationes, vel expectativæ, quæ odiosa sunt, & Episcopis non concessa, juxta gl. in c. cum dilectus. v. quempiam. de jurep. Trid. sess. 24. c. 19. Laym. loc. cit. potest nihilominus committere potestatem conferendi beneficia restricta ad certum locum diœcesis, modò ibi sint plura. Laym. loc. cit. ex Sbro. l. 1. q. 53. n. 5. Item, dum debitum alicui est beneficium in Ecclesia quadam, quia v.g. Canoniam sine præbenda consecutus fuit, potest mandare Vicario, ut proximè vacaturam eidem conferat; quod enim de jure faciendum est, ut fiat, mandari seu committi potest. Pirh. n. 51. Laym. loc. cit. n. 6. citans seipsum Th. mor. l. 4. tr. 2. c. 10. n. 2. Item potest committere ei facultatem recipiendi resignationem determinari beneficii, cæque admittens eidem committere facultatem conferendi, quia sic non committit collationem beneficii vacaturi, sed vacantis. Laym. loc. cit. Pirh. de off. vic. n. 51. quamvis de caterò simul ac conjunctim potestatem certi beneficii resignationem recipiendi, & illud conferendi committere illi non possit, ut Sbro. l. 1. q. 52. n. 25. & plerique alii. Laym. loc. cit. n. 4. Pirh. loc. c.

Questio 692. An Vicarius concessam sibi facultatem conferendi beneficia exercere possit, & conferre constitutus extra diœcesim, uti id posse Episcopum, dictum est supra?

R Espondeo affirmativè. Castrop. loc. cit. n. 16. citans Azor. cit. c. 44. q. 9. Barb. n. 64. Gonz. gl. 62. n. 3. Garcias. cit. c. 8. n. 126. citans Covar. l. 3. var. c. 20. n. 28. Menoch. de arb. l. 1. q. 43. n. 19. Paris. de resign. l. 7. q. 24. n. 32. Sanch. de matrim. l. 3. d. 34. n. 2. Lamb. p. 2. l. 2. q. 2. a. 6. n. 3. Coraf. de benef. c. 8. n. 3. & c. contra Bald. in l. 2. ff. de off. proconsul. n. 1. Barbat. in c. novit. de off. leg. Germon. de induit. Card. scribi quod ad. n. 87. licet is dicatur contrarium esse æquum. Non enim magis præjudicium, aut injuria irrogatur Episcopo per exercitiam in ejus diœcesi hanc jurisdictionem voluntariam ab Episcopo extraneo, quam ab hujus Vicario; cum absque strepitu, & figura judicii exerceatur, esto jurisdictioni Vicarii in hoc, nimirum quoad conferenda beneficia sit delegata & non ordinaria, sicut est Episcopi (ut Garc. n. 129. contra Coraf. Boërium, Sbro. titium) nam etiam delegata jurisdictione voluntaria seu concessa ab inferiore à Principe restè exercetur extra territorium ob rationem datam. Garc. cit. n. 129. ex Sanch. supra. Neque his obstat cit. l. 2. de off. proconsul. in qua se fundant adversarii; nam (quod solùm dicitur in cit. lege) licet legatus proconsulis à puncto, quo proconsul urbem ingressus fuit, non habeat jurisdictionem, neque intra, neque extra provinciam; quia hanc dare non potest proconsul legato suo, quousque provinciam fuit ingressus, per hoc tamen non negatur, quòd proconsule ingresso in provinciam, legatus ejus, sicut & ipse proconsul, non possit exercere jurisdictionem voluntariam extra diœcesim. Garc. n. 130.

P. Leuren. Fori Benef. Tom. II.

Castrop. loc. cit. n. 5. Porro quòd dictum hoc in puncto de collatione rigorosè tali faciendâ à Vicario, idem dicendum de institutione rigorosè tali faciendâ à Vicario, idem dicendum de institutione & confirmatione; licet enim necessarium sit prius à Vicario cognosci aptitudinem præsentati & electi, potest tamen hæc cognitio esse extrajudicialis, & sic unâ cum institutione ab eo fieri extra diœcesim. Garcias n. 138. juncto n. 142. Castrop. loc. cit. n. 17.

Questio 693. An Vicarius habens ab Episcopo facultatem conferendi beneficia, possit ipsi illi Episcopo suo, dum is alias habilis est, conferre beneficium?

R Espondeo negativè; quia interdantem & accipientem debet esse distinctio; jam verò Episcopus, ejusque vicarius unum tribunal, unamque personam & corpus constituunt, uti & id ex eo patet, quòd à Vicario conferente beneficium inhabili non fiat devolutio ad Episcopum, juxta c. 2. de consuetud. in 6. & c. Romana. de appellat. in 6. Castrop. loc. cit. n. 19. citans Azor. cit. c. 44. q. 13. Garc. loc. cit. n. 143. citans Rebuff. in pr. tit. de forma vicariatus. n. 82. Coraf. p. 2. c. 8. n. 6. Quintadv. l. 1. Eccl. c. 5. n. 7. Sbro. titium l. 2. q. 91. n. 92. ait tamen Garc. n. 144. hoc videri intelligendum, quando vicarius conferret ut ordinarius; quia nimirum simul cum jurisdictione generali, & ordinaria potestate data ei esset potestas conferendi; supponit siquidem, & fusè tradit Garc. à n. 41. quòd, dum illa, quæ speciale mandatum requirunt, committuntur simul cum designatione Vicariatus, seu jurisdictione generali & ordinaria potestates (aut etiam dum ea separatim, & postea committuntur ab Episcopo, non solum faciente mentionem Vicariatus, salutando illum & compellendo Vicarium suum, ut Jo. And. sed dicendo; quòd commissionem aliàs datam extendat, ut Garc. n. 44.) tunc Vicarium in omnibus esse ordinarium juxta c. translatò. de constitut. unde fiat, ut nunquam appelletur à Vicario generali ad Episcopum, etiam in requirentibus speciale mandatum; quia solent simul cum potestate ordinaria committi; citatque pro hac doctrina Sanch. de matrim. l. 3. d. 29. n. 8. Felin. in l. in corrigend. de off. ordinari. n. 1. Sbro. titium. l. 1. q. 67. n. 3. Jo. And. & c. crescent. Ac proinde, ait Garc. n. 144. secus esse, seu Vicarium posse Episcopo conferre beneficium, si conferat ut delegatus. Cujus tamen contrarium tenet Castrop. cit. n. 19. eò quòd dum hæc delegata potestas ab Episcopo proveniat, si Episcopus vi illius possit beneficium acquirere, ipse sibi conferretur beneficium providere, quòd alienum est ab usu Ecclesiæ; cum provisio beneficii à beneficiario ortum habere non possit, ne detur locus ambitioni.

Questio 694. An Substitutus à Vicario, possit Vicario conferre beneficium?

R Espondeo primò, supponendo primò, tamen si Vicarius alium Vicarium designare nequeat, ne procedatur sine termino, juxta c. clericos. de off. Vic. posse tamen ad breve tempus ex causa justa, v.g. infirmitatis, absentia, alteriusve impedimenti vices suas in totum alteri committere, jure, & consuetudine sic disponente, & hos Vicarios substitutos ex eodem tribunali cum substituente judicare, & eodem modo esse judices ordinarios. Castrop. n. 18. citans gl. in clem. 1. de regular. v. locum aliorum. Marantam de ord. judiciorum p. 4. dist. 5. n. 22. Molin. tr. 5. de

C 3

just.

just. d. 10. n. 7. Azor. p. 2. l. 3. c. 43. q. 3. Garc. cit. c. 8. n. 150. Secundò posse illum partem jurisdictionis committere alteri, tum quia delegatus ad universitatem causarum unam vel alteram alteri subdelegare potest, ut Castrop. ex Sanch. loc. cit. §. 31. n. 2. & Bahl. Pont. de matrim. l. 5. d. 26. n. 21. tum quia Vicarius non tam est delegatus episcopi, quam ordinarius ipsius, unam cum eo personam representans. Castrop. ibidem, Tertio inter causas, quas Vicarius alteri delegare potest, videri esse collationem beneficiorum, dum ea in eo, cui committitur, non requirit necessariò Vicariatum generale; adeòque sicut Episcopus Vicario foraneo committere potest collationem beneficiorum, sic Vicarium generale eidem committere posse facultatem conferendi beneficia istius loci seu partis diocesis, in qua est iudex; cum ipse possit Vicarium illum constituere. Castrop. loc. cit. n. 18. Vide de his omnibus fusè Garc. cit. c. 8. n. 148. His suppositis,

2. Respondeo secundò, ad quæst. Quòd, si Episcopus designaret Vicariù generale cù potestate substituendi alium Vicarium, cum clausula: quem nos Vicarium nunc prout ex tunc cum eadem potestate substitui- mus: videtur posse talis substitutus Vicarius, non Episcopo, sed Vicario substituenti conferre beneficium; eò quòd is non à primo Vicario, sed ab ipso Episcopo acceperit potestatem conferendi; adeòque sicut ipse Vicarius provideri potest de beneficio, ita etiam à tali Vicario substituto. Castrop. n. 19. citans Garciam. cit. c. 8. n. 145. De cæterò dum is substitutus Vicarius constitutus est à Vicario Generali, in casibus nempe, in quibus is independenter ab Episcopo alium designare potest, non potest Vicario, à quo substitutus, conferre beneficium; quia jam militat eadem ratio, quare ipse Vicarius generalis Episcopo, à quo constitutus, conferre nequeat beneficium. Castrop. n. 19.

Quæstio 695. An & qualiter valeat collatio facta à Vicario post ejus revocationem?

1. Respondeo primò: quòd, si Vicarius habens potestatem conferendi revocatus, seu amotus fuerit ab officio per Episcopum, valet adhuc collatio facta ab eo revocationem ignorante. Garc. n. 174. citans Sanch. l. 3. de matrim. d. 30. n. 11. Sbroi. l. 3. q. 36. Paris. de resig. l. 7. q. 24. n. 41. Lancell. de attent. p. 3. c. 10. n. 23. Coraf. p. 2. c. 8. n. 8. Rebuff. Boerium Selvam &c. In revocatione namque facta per Episcopum requiritur intimatio per ipsum Episcopum, aut de ejus ordinatione facta, aliàs valebunt gesta per Vicarium, etiam si habeat notitiam revocationis, quin &, etiam si hæc publicè sit nota. Garc. n. 176. citans Sanch. ubi ante. Boerium decis. 347. Rebuff. in pr. cit. de forma Vicar. n. 210. Cuchum l. 3. tit. 8. n. 148. Coraf. Sbroi. Quin & Episcopus, licet revocavit Vicarium, non censetur tamen voluisse hanc revocationem effectum habere, antequam sit ei pro ejus parte intimata, non secus ac etiam in constitutione Vicarii. Garc. n. 177.

2. Respondeo secundo: Collatio facta à Vicario revocato per mortem, aut translationem Episcopi, aliàmve vacationem Episcopatus valet, Vicario hanc vacationem ignorante. Garc. n. 175. citans Gonz. gl. 15. §. 2. n. 19. & §. 5. proæm. n. 103. Lancell. ubi supra n. 24. Paris. & c. testantur; sic decisum à rota in la- nensi Canonice. anno 1546. tamen enim revocatio, seu potius exspiratio Vicariatus habeat suum effectum, etiam non intimatà morte Episcopi, aliàve vacatione Episcopatus; eò quòd sit à jure ipso

facta, ut Sanch. loc. cit. n. 4. Felin. in c. ex parte decan. de rescrip. n. 8. Paris. apud Garc. n. 178. Valent tamen gesta per eum, quando communiter ignoratur mors, quamvis ipse Vicarius conficius sit illius; uti etiam quando esset communis error, & ignorantia revocationis, etiam ipsi intimatæ; non autem quando communiter scitur mors, licet Vicarius eam ignoret. Garc. n. 179. ex Sanch. loc. cit. n. 4. & 11. & d. 22. n. 59.

PARAGRAPHVS V.

De potestate Capituli tam sede plenâ, quam sede vacante, ejus- que Vicario ad conferenda beneficia?

Quæstio 696. In genere an, & qualiter beneficiorum, tam existentium in ipsa Cathedrali, quam extra illam collatio competere possit, & de facto competat capitulo cathedrali sede Episcopali plena?

1. Respondeo primò: capitulum, non secus ac privatus alius, habere potest jus conferendi beneficia extranea, hoc est, constituta extra ipsam cathedralem privativè ad episcopum, & absque ejus consensu. Castrop. Tr. 13. d. 2. p. 27. n. 2. citans Azor. p. 2. l. 6. c. 25. q. 9. Gonz. gl. 45. n. 38. cum communi.

2. Respondeo secundò, etiam quòd ad præbendas & canonicatus ipsius cathedralis ex consuetudine seu præscriptione habere potest, & ordinariè habere solet jus conferendi illos sine episcopo, seu privativè ad episcopum. Castrop. loc. cit. n. 3. citans c. ex parte, de concess. præbenda. Hanc tamen consuetudinem debere esse immemoriam, ob vehementem juris resistentiam, ait Card. de Luca de benef. d. 31. n. 14. de quo erit specialis quæstio infra.

3. Respondeo tertio: alia quòque beneficia inferiora existentia in cathedralibus ex consuetudine quòdque privativè spectant ad Capitulum, aut alium illius Prælati, puta, Decani, Præpositi, collationem, tamen si aliàs jure speciali sint simultaneæ collationis Episcopi & Capituli, ut dictum supra. Porro Capitulum, dum ex legitima consuetudine nomine Ordinarii Collatoris venit, confert privativè ad Episcopum, Sede papali vacante, in mensibus aliàs reservatis Papæ, Card. de Luca loc. cit. n. 15. citans decis. Rota 980. n. 5. apud Seraphin.

4. Respondeo quartò: præcindendo à consuetudine & ordinatione contraria fundatoris, communior sententia habet, collationem in Cathedralibus de jure communi esse simultaneam Capituli & Episcopi, juxta dicta superius, Lott. l. 2. q. 21. n. 8. citans Gl. in c. cum Ecclesia Vulterana, de elect. & in c. ult. de suppl. negl. Prælat. & in c. irrefragabilis. de off. Ordin. quas Glossas communiter receptas testatur Bellamer. Item Mantica, decis. 56. qui testatur hanc sententiam probatam fuisse S. Congregationi Trid. Item Gonz. gl. 45. num. 39. Mand. ad reg. 17. q. 14. n. 2. & c. Observandum tamen ex eodem Lott. quòd ait n. 9. quòd, dum dicitur, sic jure communi esse cautum, ut in cathedralibus collatio sit simultanea, hoc non ita accipiendum, quasi lex aliqua: vel canon id ipsum expresse disponat, (textus enim cit. c. cum Ecclesia Vulterana, & c. postula-
sit